

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

RAPPORTERING AV UTDANNINGSVIRKSOMHETEN FOR 2010/2011

Innledning

Del 1 STATUS FOR OPPFØLGING AV TILTAK

Del 2 ANNET

SELVVALGTE TEMA

INNLEDNING

Kvalitetssikringsrapporten for Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fakultetet) vil ta for seg spørsmål/områder fakultetene er bedt om å melde tilbake på til universitetets utdanningsmelding for studieåret 2010-2011. Dette er basert på tilbakemeldinger via rapporter fra studieprogrammene/instituttene, og på det arbeidet som foregår på fakultetsnivå innenfor studiesida.

Rapporten er delt inn etter mal fra Universitetsdirektøren v/Avdeling for utdanning (UTA), brev 19.08.2011 (vedlegg 1). I del 1 "Status for oppfølging av tiltak" er tema markert med kursiv i rapporten. I del 2 "Annet" etterspørres studiekvalitetsfremmende tiltak. Tema i rapporten knyttes også til fakultetets strategiplan for 2010-2013. Under "Selvvalgte tema" tas det opp tema som ikke etterspørres i malen, men som enheten selv ønsker å rapportere.

DEL 1: STATUS FOR OPPFØLGING AV TILTAK

I utdanningsmeldinga for studieåret 2009/2010 beslutta universitetsstyret at enhetene i løpet av 2011 skal gjennomføre en rekke tiltak. I denne delen bes enhetene redegjøre for oppfølginga av disse tiltakene. I disse tilbakemeldingene bes enhetene om å innlemme egne analyser av utfordringene knytta til utdanningsvirksomheta. Enhetenes egne analyser av sentrale utfordringer og suksessområder danner et viktig utgangspunkt for universitetsstyrets fastsetting av aktuelle tiltak/styringssignaler for det videre arbeidet. I avsnittene under gjengis tiltakene gitt av universitetsstyret først, deretter gis en spesifisering av hva enhetene skal rapportere om.

REKRUTTERING

- Fakultetene bes gi en kort beskrivelse av eventuelle egne rekrutteringstiltak og effekten av disse.

Tall for søknader, opptak og registrerte studenter:

	2006	2007	2008	2009*	2010	2011
Søknad						
SV-fak	5708	5722	5531			
HUM-fak	1274	1322	1242			
AFL	2307	1717	1601			
SUM HSL-fakultetet	9289	8761	8374	8073	8631	8662
Opptak						
SV-fak	978	1042	915			
HUM-fak	273	292	217			
AFL	610	354	239			
SUM HSL-fakultetet	1861	1688	1425	1576	1520	1469
Registrerte studenter						
SV-fak	1738,3	1769,4	1597,5			
HUM-fak	457	496	445			
AFL	1089,1	945	708			
SUM HSL-fakultetet	3284,4	3210,4	2750,5	2567,9	2239	2309

Tall fra DBH-tabeller: søknad, opptak og registrerte studenter. * Tall fra 2009 er summert under HSL.

Fakultetet foretok i 2010/2011 en omfattende gjennomgang av alle fag- og studietilbud. I denne gjennomgangen gikk man detaljert inn på rekruttering og opptak til de enkelte studieprogrammene i perioden 2007 – 2010. For tall og utfordringer knyttet til de enkelte programmene, henvises det til rapporten fra arbeidsgruppa som foretok gjennomgangen. Opptaket høsten 2011 bærer ikke bud om vesentlige endringer i rekrutteringsutfordringene til studietilbudene på HSL.

Rekrutteringsstrategi

HSL- Fakultetet har i sin strategiplan satt seg som mål å øke studentrekrutteringer nasjonalt og internasjonalt. Som ledd i dette har fakultetet arbeidet med å systematisere og samordne rekrutteringsarbeidet. I januar 2011 vedtok fakultetsstyret en strategi for rekruttering av studenter. Rekrutteringsstrategien er lagt opp som en konkret plan over løpende rekrutteringstiltak, og omfatter både tiltak som fakultetet/enhetene har ansvar for alene, tiltak som uformes i samarbeid med Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt og nasjonale tiltak fakultetet tar del i. Tiltak settes inn både før og etter søknadsfrist, og underveis i studiene.

Spesielle tiltak i rekrutteringsarbeidet

Rekrutteringsarbeidet i 2010/2011 har i hovedtrekk vært lagt opp i samsvar med rekrutteringsstrategien, og vi henviser til planverket for en generell beskrivelse av disse tiltakene. Enkelte tiltak fra studieåret bør likevel nevnes spesielt.

Satsing på lærerutdanningene

Fakultetet har fortsatt satsing på målrettet rekruttering til de nye lærerutdanningene. Det er igjen brukt ekstra midler til en nasjonal rekrutteringskampanje. Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt har vært ansvarlig for gjennomføringen. Annonseringen har i hovedsak vært på sosiale medier med egen facebookside. Fakultetet har også vært aktivt med i GNIST, den nasjonale satsingen på lærerutdanning. Det største enkelttiltaket her var en egen lærerutdanningsstand på Utdanningsmessa i Tromsø.

Det er umulig å måle effekten av disse tiltakene, men fakultetet kan i alle fall konstatere at de nye lærerutdanningene rekrutterer godt. Unntaket er grunnskolelærerutdanninga for 1. – 7. trinn. Her bør fakultetet sette i gang et samlingsbasert tilbud for å få bedre samsvar mellom opptak og studieplasser totalt.

Tiltak etter søknadsfrist

I tråd med rekrutteringsplanen til fakultetet har det vært særlig fokus på tiltak etter søknadsfrist. Alle 1.prioritetssøkerne ble kontaktet i mai/juni. Dette er gjort på ulike måter fra brev, e-post og telefon. I tillegg har alle som fikk tilbud om studieplass, fått tilsendt elektronisk velkomstbrev. Effekten av denne typen tiltak er vanskelig å måle, men systematikken i arbeidet er bedret vesentlig de siste årene.

Rekruttering fra bachelor- til mastergradsprogram

I rapporten fra gjennomgang av fagporteføljen ble alle program med store rekrutteringsutfordringer bedt om å intensivere rekrutteringsarbeidet, spesielt overfor egne studenter på bachelorgradsnivå. Flere av instituttene har i 2010/2011 hatt arrangement som følger opp dette på en god måte. For å rekruttere til mastergradsstudiet har eksempelvis sosialantropologi hatt møte for BA-studentene om mulige tema for mastergradsoppgave. Religionsvitenskap rapporterer at de har intensivert rekrutteringsarbeidet på alle nivå, med nasjonal markedsføring av sin tverrfaglige profil, regional virksomhet overfor videregående skoler og eksterne foredrag, og bruk av Kirkens kanaler og Kirkelig utdanningssenter i nord (KUN). Ut fra

rapportene fra programstyrene ser det likevel ikke ut til at alle program med rekrutteringsvansker har tatt tak i rekrutteringsarbeidet overfor egne bachelorgradsstudenter.

Rekruttering til fleksible studier

Våren 2010 og våren 2011 kjørte fakultetet en annonsekampanje i sørnorske aviser for rekruttering til de fleksible studiene. Dette kan være en av grunnene til at så mye som 1/3 av studentene på de fleksible studiene er studenter som ikke har semesteradresse i Tromsø-regionen, og dermed er reelle fjernstudenter.

GJENNOMFØRING OG FRAFALL

I løpet av 2011 skal:

- fakultetene intensivere arbeidet med å hindre frafall

Ansvarlig:

- Fakultetene bes gi en beskrivelse av gjennomførte tiltak for å redusere frafallet fra studieprogrammene.

Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan:

	2006	2007	2008	2009	2010
HUM-fak	75,7	78,9	71,5		
SV-fak	81,2	82,4	78,4		
AFL	89,4	89,5	92,9		
HSL-fakultetet				82,6	81,4

Tall fra Database for statistikk om høgre utdanning: Gjennomføring i henhold til utdanningsplan

Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan, instituttvis:

	2009	2010
IAS – Institutt for arkeologi og sosialantropologi	79,6	77,9
IFF – Institutt for filosofi og førstesemesterstudier	33,3	60,2
IHR – Institutt for historie og religionsvitenskap	67,6	70,9
IKL – Institutt for kultur og litteratur	82,4	72,4
ILP – Institutt for lærerutdanning og pedagogikk	91,6	91,1
ISS – Institutt for sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging	77,5	76,2
IS – Institutt for språkvitenskap	61,1	59,7

Gjennomføringstallene fra Database for statistikk om høgre utdanning viser at den gjennomsnittlige gjennomføringsgraden er stabil. HSL- fakultetet ligger fortsatt godt an sammenlignet med tall for tilsvarende enheter ellers i landet. Det er samtidig store variasjoner mellom utdanningene internt på fakultetet. Institutt for lærerutdanning og pedagogikk med sine mange profesjonsutdanninger utmerker seg med svært høy gjennomføringsgrad. Det er generelt sett større frafall og mindre gjennomstrømning på de frie fagstudiene i humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag. På enkelte enheter er antall program og programstudenter så lavt at det kan komme store endringer i gjennomføringsgraden fra ett år til et annet (IFF).

Som nevnt i fjorårets fakultetsrapport og i frafallundersøkelsen ved HSL-fakultetet våren 2010, må det skilles mellom “forventa” og “uønska” frafall, og dermed mellom årsaker man kan gjøre noe med og årsaker man i liten grad kan påvirke. Instituttens tiltak/planer om tiltak er gjennomgående fokusert på å utbedre forhold det er realistisk å få gjort noe med. Instituttene rapporterer om forskjellige tiltak for å hindre frafall: Studentenes tilbakemeldinger i emne- og programevalueringer ser i stor grad ut til å bli tatt til følge, og får konsekvenser for blant annet undervisningsopplegg, pensum og eksamen, samt mer veiledning.

Forsinkelse i studiene er størst det første året. Etter gjennomgang av studentenes individuelle utdanningsplaner mener noen institutt at det delvis kan skyldes stryk på ex.phil. eller ex.fac. i førstesemesteret. Ikke alle tar utsatt prøve eller kontinuasjonseksamen i starten av det andre semesteret, og blir dermed hengende etter. Etter stor strykprosent på ex.phil. har IFF – Institutt for filosofi og førstesemester avholdt eget seminar med planlegging av nytt undervisningsopplegg og lærebok. Dette blir utprøvd høsten 2011 - med grundig evaluering.

For bachelorgradsprogram i sosialantropologi meldes det om økt opptak og økning i antall studenter som fullfører på normert tid. Når det gjelder frafall skiller de mellom tre grupper: de som aldri starter, de som slutter og de som søker overgang til annet program. Årsakene kan være “feil” fagvalg, de mistriives ved universitetet generelt, de ønsker å fortsette ved annet lærested, at mye pensum er på engelsk eller private grunner. Det største frafallet skjer i det første året. I evalueringer på fagets bachelor- og masternivå melder studenter som er forsinka om følgende årsaker til forsinkelse: jobb, familie, sykdom og annet.

Bachelorgrad i statsvitenskap melder om høye starttall, men også stort frafall, de fleste etter første studieår. På mastergrad er ca. halvparten fra kull 2009 ikke registrert, instituttet vil følge opp disse. Bachelorgradsprogram i sosiologi har en fordobling i antall som starta fra høst 2009 til høst 2010. Samtidig var det stort frafall i kullet som starta høsten 2008. Mastergrad i dokumentasjonsvitenskap melder om økning i antall ferdige kandidater, bachelorgrad i kunsthvitenskap har hatt en halvering av antall ferdige kandidater.

For masterstudentene har IFF lese- og oppholdsplasser integrert i fagmiljøet, og masterstudentene kan delta i forskerseminar ved instituttet. ILP - Institutt for lærerutdanning og pedagogikk melder om markant økning i opptakstall på noen program, for eksempel bachelor i pedagogikk. Instituttet mener progresjonsreglene for deres program har medført at frafall og forsinkelser har sunket betraktelig. Reglene viser hvilke emner/deler av studiet som må være bestått før man kan gå videre i studiet, slik at studentene er klar over hva som kreves for å fortsette på neste studieår. Ellers mener de at mer frafall på samlingsbaserte- og deltidsstudier både kan ha sammenheng med at studentene er i full jobb, og har lite kontakt med fagmiljø og medstudenter. Instituttet planlegger en strammere struktur for arbeid mellom samlingene og veiledningene.

Det meldes om stort frafall fra bachelorgrad i russlandsstudier, og de fleste av disse tar overgang til BA-grad i språk og litteratur, studieretning russisk. Det samme gjelder BA i politikk, økonomi og filosofi og BA i språk og økonomi: mange tar overgang til bachelor i økonomi, filosofi eller statsvitenskap, eller til BA i språk og litteratur. En del studenter slutter. For BA i språk og økonomi vurderes det å legge språkstudiene til førsteåret av graden slik at de avslutter graden med økonomiemner. Dette kan få studentene til å fullføre graden, da mange ellers kan ta overgang til BA i økonomi. Dette er forhold som fakultetet må vurdere,

og som er bakgrunn for at to av disse programmene blir foreslått for ekstern evaluering (se eget avsnitt om ekstern evaluering av studieprogram).

Master i freds- og konfliktstudier melder om økte studenttall, og i gjennomføring. Av tiltak nevnes her et godt samarbeid mellom Fredssentret og fakultetet i arbeidet med å oppnevne veiledere. Et Student-to-Student Mentorship Programme der 2.årsstudenter veileder 1.årsstudenter akademisk og sosialt har også gitt gode resultater. De planlegger praksisplasser og har allerede Internship-plasser.

Både Master i freds- og konfliktstudier og i statsvitenskap vurderer kurs i kvantitativ metode. Master i visuelle kulturstudier melder om god gjennomføringsgrad og gode resultater. Det begrunnes med høye opptakskrav, god oppfølging, særlige krav for kvotestudenter og avtale om fullføringsplan dersom de blir forsinket.

Selv om studentene må dokumentere engelskkunnskaper, har de problemer med å bruke engelsk som akademisk språk. Fra høsten 2011 får de hjelp fra "Writing Lab": et pilotprosjekt ved HSL-fakultetet, i regi av Senter for samiske studier. Her tilbyr engelskspråklige studenter eller andre med svært gode engelskkunnskaper språkvask og hjelp til skriving ved et eget skrivesenter. Tilbudet gjelder for alle studenter ved HSL-fakultetets 6 engelskspråklige mastergradsprogram. Pilotprosjektet har fått midler fra fakultetets utdanningsfond for høsten 2011. Prosjektet skal deretter evalueres av ILP.

Andre tiltak for å hindre frafall er tettere oppfølging av bachelorgradsstudenter med gruppesamtaler, bachelorgradsoppgave som skal lette overgangen til master, karriereveiledning, anbefaling av valgfrie emner, og egne skrivekurs/skriveseminar og wordkurs for mastergradsstudenter. I tillegg utlyser HSL-fakultetet to ganger i året midler fra fakultetets utdanningsfond, til støtte for studiekvalitetsfremmende tiltak. Dette er virksomhet som fremmer både faglig kvalitet og sosialt miljø, og bidrar til å hindre frafall fra studiene. Det gis blant annet støtte til tiltak som sosial fagdag, filmkvelder, fagvise orienteringsmøter og fadderordning - noen for å ta vare på nye studenter og andre for å få bachelorgradsstudenter til å fortsette på mastergrad. Det kommer positive tilbakemeldinger fra studentene på slike tiltak.

STUDIEPROGRAMPORTEFØLJEN

- *Fakultetene bes gi tilbakemelding på hvilke eventuelle nye fleksible studietilbud som er under planlegging, samt redegjøre kort for erfaringer knyttet til eksisterende fleksible studietilbud.*

Fleksibilisering av ordinære studieprogram

Fakultetet satser videre på fleksibilisering av ordinære studieprogram ved å utvide porteføljen av 100 prosent fleksible førstesemester på utvalgte bachelorgradsprogram. Høsten 2010 ble tre program (innføringseminene i sosiologi, historie og dokumentasjonsvitenskap – i tillegg til ex.fac. og ex.phil.) gjennomført som fleksible førstesemesterstudier. Fakultetet har gjort seg interessante erfaringer i prosjektet, både pedagogisk og organisatorisk. En foreløpig gjennomgang viser også at 1/3 av studentene på disse programmene hadde semesteradresse utenfor Tromsø. Semesteradresse utenfor Tromsø indikerer at dette er reelle fjernstudenter som ville stått uten tilbud om disse programmene ikke hadde vært gitt som nettstudier.

På bakgrunn av de overnevnte erfaringene ble det i vårsemesteret planlagt å utvide prosjektet med tre nye tilbud innen bachelorprogrammene i pedagogikk, tysk og lingvistikk. Disse ble

igangsatt som fleksible tilbud høsten 2011. Dette betyr at fakultetet i øyeblikket tilbyr seks bachelorprogram der første semester tilbys 100 % nettbasert.

En viktig del av prosjektet har vært å sikre at organisasjonen utvikler et system for opplæring, erfaringsdeling og videreutvikling når det gjelder fleksibilisering, både administrativt og faglig. I arbeidet med fleksibilisering har det vært vekt på å kartlegge de erfaringene som er gjort med sikte på koordinering av kunnskapsoverføring og erfaringsdeling. Dette arbeidet vil kunne systematiseres i større grad ved at prosjektet høsten 2011 er tilført midler gjennom satsingen "Fleksibel utdanning".

Digital skoleeksamen/mobil pc-lab

Vårsemesteret 2011 tok fakultetet i bruk digital skoleeksamen på utvalgte emner ved Institutt for sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging. Dette er et pionerprosjekt, også i nasjonal sammenheng. Prosjektet har involvert mange aktører på ulike nivå ved fakultetet, både administrativt og faglig, og har latt seg gjennomføre takket være godt samarbeid og solid støtte fra U-vett og IT-avdelinga. Studentevalueringer viser at digital eksamen er svært positivt mottatt av studentene, jf. pkt. under om kvalitetssikring av studiene. Prosjektet er under videre utvikling og skal videreføres blant annet ved å involvere flere av fakultetets fagmiljø og også ved å prøve ut digital skoleeksamen ved ulike steder på universitetet ved hjelp av bærbare pc-er.

Fakultetet har også gjort forsøk med innlevering av eksamenssvar i Fronter. Det er fakultetets mål å gå videre med forsøkene, men det er fremdeles en del utfordringer knyttet til dette, både administrativt og teknisk, slik at det her må arbeides videre før dette kan gjøres i større skala.

Fleksibelt masterstudium i logopedi

Våren 2011 godkjente universitetsstyret studieplanen for mastergradsprogrammet i logopedi med oppstart høsten 2011. Undervisningen er lagt opp desentralt med samlinger i Brønnøysund. I studiet er det tatt i bruk moderne arbeidsformer og undervisningen samkjøres delvis med masterstudiet i spesialpedagogikk på campus i Tromsø. Blant annet møtes studentene i Tromsø og Brønnøysund på skjerm ved hjelp av tovegs lyd- og bildekommunikasjon mellom de to stedene.

EKSAMEN OG GRADSFORVALTNING

I løpet av 2011 skal:

- *fakultetene utarbeide rutiner og prosedyrebeskrivelser for arbeidet med å føre tilsyn med bruken av karakterskalaen. Fakultetene har selv ansvaret for tilsynet med karakterbruken.*
- *antall fuskesaker ved eksamen skal reduseres gjennom økt fokus på etiske og vitenskapelige standarder i opplæringa av studentene.*

Ansvarlig:

- *Fakultetene bes gi tilbakemelding på status for arbeidet med å utarbeide rutiner og prosedyrebeskrivelser for arbeidet med å føre tilsyn med bruken av karakterskalaen.*
- *Fakultetene og Universitetsbiblioteket bes også om å gi tilbakemelding på arbeidet med å redusere antall fuskesaker ved eksamen gjennom opplæringa av studentene. Fakultetene bes særlig gi tilbakemelding på hvorvidt det gis slik opplæring utover det som tilbys i førstesemesterstudiet.*

HSL-fakultetet vil i løpet av høsten 2011 utarbeide rutiner for tilsyn med bruk av karakterskalaen. Prosessen er et samarbeid mellom instituttene og utdanningsutvalget.

Studentene gis opplæring i kildehenvisning som del av skrivekursene. Det er også utarbeida

en generell veiledning for studentene om kildehenvisning og konsekvenser ved fusk. Samtidig sendes det ut informasjon på e-post (norsk og engelsk) hvert semester til alle eksamensoppmeldte studenter ved HSL-fak. På de engelskspråklige MA-programmene gis det i tillegg egen opplæring, fordi disse kommer hit rett til master og har ikke tatt førstesemesterstudiet eller innføringsemner. I tillegg har flere fagområder en egen mal for sine studieprogram om skriving av oppgaver og bruk av referanser. Skrivekursene er lagt til innføringsemner eller 1000-emner i alle studie-programmene. Fagmiljøene oppfordres også til å opprettholde dette i tilbakemelding på skriftlige arbeid studentene utfører som del av de videre studiene, som del av videre opplæring i akademisk skriving.

Antall fuskesaker ved HSL-fakultetet har gått ned. Det er spesielt interessant ettersom HSL-fak er det fakultetet som har flest hjemmeeksamener:

2009: 8

2010: 5

2011: 0 (til og med 3. nov. 2011)

INTERNASJONALISERING

I løpet av 2011 skal:

- antall norskspråklige program med innslag av engelskspråklige emner øke
- fakultetene arbeide for at alle studieprogram har både innreisende og utreisende studenter
- fakultetene arbeide for at inn- og utreisende utveksling innafor en og samme avtale øker

Ansvarlig:

- Fakultetene bes beskrive arbeidet med internasjonalisering av studiene i henhold til de tre øverste kulepunktene over.

Oversikt over utveksling ved HSL-fak

2009/2010	
Innreisende	Utreisende
146	87
2010/2011	
Innreisende	Utreisende
52	59

Ut fra tallene er det et betydelig fall i antall inn- og utreisende studenter fra rapporteringsåret 2009/2010 til 2010/2011. Dette kan trolig i hovedsak forklares med nye registreringsprosedyrer som ble innført våren 2011. De nye prosedyrene innebærer at utvekslingsstudenter registreres på utvekslingsavtaler, og ikke på det fakultetet hvor de faktisk avlegger studiepoeng. Dette fører til at HSL-fakultetet, hvor mange utvekslingsstudenter følger ett eller flere emner, får registrert færre inn- og utreisende studenter og økonomisk sett kommer mindre gunstig ut sammenliknet med tidligere år. Fakultetet mener at det bør diskuteres om den nye registreringspraksisen bør revurderes.

Spesielle tiltak i 2011:

Utredning om etablering av engelskspråklig bachelorgrad

HSL-fakultetet har startet et arbeid med å redegjøre muligheten for å kunne tilby et engelskspråklig studieprogram på lavere grads nivå. En eventuell etablering av et slikt program vil

medføre et bredere engelskspråklig tilbud på fakultetet, noe som forhåpentligvis fører til et bedre tilbud for våre internasjonale studenter, men også et bredere utvalg med tanke på frie valgemner for studentene som følger et studieprogram på fakultetet. Fakultetet har fått positive tilbakemeldinger fra de aktuelle instituttene og en ønsket følge av det er at det engelskspråklige tilbudet utvides og at innreisende utvekslingsstudenter kan finne tilbud ved alle studieprogram. En slik satsing kan også føre til at våre studenter ved UiT blir mer oppmerksom på internasjonalisering i utdanningen, og at de dermed blir stimulert til å gjennomføre et utvekslingsopphold selv.

Informasjonsmøter om utveksling

Videre forsøkes det i stadig større grad å gi instituttvis informasjonsmøter om utveksling, i motsetning til tidligere praksis som har gått ut på fakultetsvis møter. Fordelen med instituttvis møter er at man kan gi mer spesifikk informasjon om de relevante fagavtalene ved instituttet, og at det store tilbudet som finnes på UiT på den måten blir mer oversiktlig for den enkelte studenten. Informasjonsmøter om utveksling tilbys hvert semester, og i år har vi gjennomført instituttvis møter hos IAS og ISS. Det er tidlig å si noe sikkert om effekten av disse møtene, men et inntrykk så langt er at det ser ut til at andelen studenter som ønsker mer informasjon om utveksling fra de aktuelle studieprogrammene har økt.

KVALITETSSIKRING AV STUDIENE

I løpet av 2011 skal:

- *ledelsen og beslutningsorganene ved alle enheter prioritere arbeidet med å implementere UiTs nye, felles kvalitetssystem. Alle fakulteter skal i løpet av våren 2011 ha ferdigstilt arbeidet med de fakultetsvis prosedyrebeskrivelsene.*
- *fakultetene skal sikre at det eksisterer tilfredsstillende ordninger for evalueringer av studietilbudene, herunder student- og faglærerinvolvering og ordninger for oppfølging og tilbakemelding til studentene. Fakultetene skal også utvikle system for eksterne evalueringer av studieprogram. Det skal foreligge evalueringsplaner for alle studietilbud ved UiT.*
- *Kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten og tilbakemeldingsfunksjonen synliggjøres bedre på universitetets nettsider.*

Ansvarlig:

- *Fakultetene bes gi en beskrivelse av status for implementeringa av kvalitetssystemet ved egen enhet, herunder status for arbeidet med de fakultetsvis prosedyrebeskrivelsene og system for eksterne evalueringer av studieprogram.*
- *Fakultetene skal også gi tilbakemelding på utfordringer knytta til student- og faglærerinvolvering i forbindelse med evalueringer av studietilbudene samt hvilke ordninger som eksisterer for oppfølging og tilbakemelding til studentene.*

HSL-fakultetet fullførte våren 2010 prosessen med utvikling av fakultetets egne prosedyrebeskrivelser og system for eksterne evalueringer av studieprogram. Informasjon om systemet ble sendt ut til instituttene, fakultetsledelsen og studieadministrasjonen (jf. fjorårets fakultetsrapport for 2009/2010). Kvalifikasjonsrammeverket er innført med beskrivelse av læringsutbytte i alle program/emner, bortsett fra i førskolelærerutdanninga, som er i denne prosessen nå: På grunn av Nokut-gjennomgang (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga) av førskolelærerutdanninga forrige studieår og omlegging til ny rammeplan høst 2011/vår 2012, blir ny studieplan og nye emner utvikla nå med beskrivelse av læringsutbytte.

Programmene/instituttene på HSL- fakultetet gjennomfører evalueringer av studieprogram hvert år, og utvalgte emner hvert semester. Det benyttes flere evalueringsformer: Quest- back undersøkelser, egne spørreskjema og intervjuer/samtaler.

Utfordringer i evalueringsarbeidet

Det er utfordringer både i forhold til deltagelse fra studenter og lærere i evalueringsarbeidet. Ikke alle studenter tar seg tid til å svare på undersøkelser. Quest- backundersøkelsene har i noen tilfeller svært lav svarprosent (under 30%), og ved ett program meldes det om at ingen studenter møtte opp etter invitasjon til muntlig evaluering. Lav studentdeltagelse gjør det vanskelig å følge opp undersøkelsene på en god måte (se under). Det må samtidig understrekes at andre fag melder om rimelig god svarprosent (60-70 %), ofte ved bruk av samtaler og/eller egne skjema.

Det er også ei utfordring å få faglærere til å engasjere seg i evalueringene. Noe ganger kan dette knyttes til lav studentdeltagelse. Det blir meningsløst for lærere å bruke tid på evalueringer der kun en brøkdel av studentgruppene deltar. Men det kan også være vanskelig å få lærere til å tilnærme seg evalueringer på en god måte, slik at evalueringsarbeidet knyttes nært an til faglige og pedagogiske læringsmål. Fakultetet antar at dette er ei utfordring som er gjennomgående på hele UiT, og håper at det kan tas initiativ til å jobbe med dette på tvers av enhetene. Internt på HSL har det på instituttledermøte høsten 2011 vært tatt initiativ til utveksling av "best practice", der faglærere med gode erfaringer fra evalueringsarbeid deler sine erfaringer med kolleger på andre fag. Dette vil bli fulgt opp.

Rapportene forteller at evalueringer følges opp med endringer i for eksempel undervisningsopplegg, eksamensordning, veiledning, pensum eller andre faglige/læringsmiljøretta tiltak - avhengig av studentenes tilbakemeldinger. En del institutt/program legger også ut resultater av evalueringer ut på sine hjemmesider/Fronter. ILP – Institutt for lærerutdanning og pedagogikk tar også opp tilbakemeldinger fra studentene på egne fagdager for lærerne. Basert på tilbakemeldinger fra studenter arrangerte fakultetet våren et felles møte for alle som jobber med den studieadministrative delen av Master i språk og samfunnsfag – integrert lektorutdanning. Dette skal sikre at alle er informert om studieprogrammet, studieadministrativt ansvar og koordinering mellom fagstudier og praksis. Fakultetet arrangerer et oppfølgingsmøte høsten 2011.

Eksterne evalueringer

Ifølge kvalitetsystemet skal fakultetene gjennomføre ekstern evaluering av minst et studieprogram hvert år. I HSL-fakultetets interne retningslinjer for kvalitetsikring av studiene er det fastsatt at minst to studieprogram skal evalueres av en ekstern komité hvert år. Ved gjennomgang av fjorårets kvalitetsikringsrapport vedtok fakultetstyret at bachelor- og mastergradsprogrammene i dokumentasjonsvitenskap og i religionsvitenskap skulle evalueres eksternt. Det ble oppnevnt en ekstern komité for hvert av de to fagområdene, med medlemmer som tilhører fagmiljøene ved andre universitet/høgskoler i Norge og i ett tilfelle fra Sverige. Komitéen fikk tilsendt materiale med bl.a. studenttall, eksamensresultater, studieplaner, emnebeskrivelser, pensumlister, samt oversikt over det faglige personalet. Det ble arrangert møte mellom komitéene og fakultetsledelsen, instituttledelsen, fagmiljøet og studentene. Komitéene utarbeidet en rapport hver som ble sendt til de aktuelle instituttene for uttalelser/kommentarer. Fagmiljøene har satt pris på denne tilbakemeldinga og informerer i sine uttalelser om planer og tiltak i forhold til komitéenes anbefalinger. Det går både på faglige endringer (studieplan, emnebeskrivelser, pensum, eksamensordninger) og tiltak i forhold til rekruttering.

Fakultetet vil i studieåret 2011/2012 foreta ekstern evalueringer av bachelorgradsprogrammet i politikk, økonomi og filosofi (ansvarlig: ISS, i samarbeid med IFF og BFE – biovitenskap,

fiskerifag og økonomi) og bachelorgradsprogrammet i russlandsstudier (russisk, historie og statsvitenskap). Begge programmene har hatt mye frafall, særlig ved at studentene søker overgang til andre program. Ved førstnevnte program søker de overgang til ett av de tre fagområdene i programmet: statsvitenskap, økonomi eller filosofi. Tilsvarende gjelder for russlandsstudier, der studentene ofte tar overgang til bachelorgrad i språk og litteratur, studieretning russisk, eller til BA i historie.

LÆRINGSMILJØ

Ansvarlig:

- *Enhetene skal gjennomgå funnene fra Læringsmiljøundersøkelsen 2011 og sammenstille disse med funnene fra egne undersøkelser og evalueringer. Enhetene skal gi tilbakemelding på hvilke vurderinger som er gjort av funnene fra undersøkelsen og om planer for videre oppfølging.*

Instituttene rapporterer om ulike tiltak for å bedre læringsmiljøet. Som rapportert i Læringsmiljøundersøkelsen ved UiT, viser instituttrapportene at flertallet av studentene ved HSL-fakultetet er fornøyd med det sosiale læringsmiljøet. Det gjelder også de fysiske fasilitetene, med lesesalsplasser, møteplasser og fellesareal for faglig samarbeid og sosiale treff. Et unntak her er det fysiske læringsmiljøet ved ILP: Det er uheldig å ha fagpersonale og studieadministrasjon på Mellomvegen når undervisninga foregår i Breivika. For å bøte på dette er studie-konsulentene flytta til Breivika. Det vil imidlertid ikke bli ei fullgod løsning for studenter og ansatte før alle er samla på ett sted.

Sikkerhetsopplæring er en viktig del av læringsmiljøet, som nevnt i universitetets læringsmiljøundersøkelse. Det skal også føres opp i emnebeskrivelser for de fag det er aktuelt for. Før feltkurs i arkeologi og før feltarbeid på mastergrad i arkeologi får studentene grundig sikkerhetsopplæring, som et arbeidskrav.

I likhet med læringsmiljøundersøkelsen melder også en del institutt om at studentene setter pris på praktiske læringsformer, både i form av utplassering og som muntlig øvinger i språkinnlæring, samt skriftlig arbeid. Flere program arrangerer faglig/sosiale dager for sine studenter, som blir tatt godt i mot. Det samme gjelder studiereiser, ekskursjoner og fadderordning. De internasjonale masterstudentene i visuelle kulturstudier savner å ha kontakt og felles lesesal med masterstudenter i sosialantropologi, slik de hadde før. Plassmangel i Breiviklia gjør at dette blir vanskelig. Instituttet planlegger felles filmseminar og sosial fagdag, samt ekskursjon sammen med masterstudenter på urfolkstudier. De vil også vurdere felles valgemner. Fra det nevnte utdanningsfondet ved HSL-fakultetet gis det støtte til slike studiekvalitetsfremmende tiltak.

Det mest bekymringsfulle funnet fra læringsmiljøundersøkelsen er at studentene ved HSL-fakultetet oppgir å bruke relativt lite tid på studiene. Studentene fra HSL bruker i snitt bare 20 timer i uka på studiene. Dette er betydelig mindre enn studentene på de andre fakultetene ved UiT. HSL- studentene oppholder seg også mindre på campus enn sine medstudenter på andre fagområder. Noe av dette kan ha sammenheng med at HSL-fakultetets studenter har noe høyere gjennomsnittsalder, og at det er flere som er i jobb- og familiesituasjon. Tallene gir likevel grunn til bekymring. For å kunne identifisere problemet nærmere vil fakultetet i løpet av 2011 få tilgang til rapporter som viser resultater for de enkelte programmene.

STUDIENES RELEVANS FOR ARBEIDS OG SAMFUNNSLIV

I løpet av 2011 skal:

- studienes relevans for arbeidslivet og kandidatenes sluttkompetanse uttrykkes klart i studieplanenes og emneplanenes læringsmål

Ansvarlig:

- Fakultetene bes gi tilbakemelding på gjennomførte tiltak for å synliggjøre studienes relevans for arbeids- og samfunnsliv. Karrieresenteret inviteres også til å gi innspill på dette punktet.

I alle studieplaner ved HSL-fakultetet blir det informert om hvilke yrkesmuligheter studiene fører til.

ISS - Institutt for sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging har studieåret 2010/2011 utført en vervekampanje for skolene, der de har informert elevene om studiet og hvilke muligheter de har i yrkeslivet etter endt studium i samfunnsplanlegging. En informasjonfolder om studiet i samfunnsplanlegging ble også sendt ut til videregående skoler og politiske organisasjoner. Det er oppretta facebookside om studiet for både søkere, studenter og tidligere studenter. Studiet organiserer et eget forum for studentene der de kan treffe framtidige arbeidsgivere og bygge nettverk. ISS arrangerer også en faglig-sosial dag der studentene i sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging får møte tidligere studenter som forteller om sin yrkeskarriere og andre representanter for arbeidslivet. Også andre fagområder tilbyr tilsvarende arrangement.

DEL 2: ANNET

STUDIEKVALITETSFREMMENDE TILTAK

Læringsmiljøutvalget ved UiT har studieåret 2010/2011 fordelt til sammen kr 644 000,- til enhetene til studiekvalitetsfremmende tiltak, jamfør Sak LMU 23/10 Fordeling av midler til studiekvalitetsfremmende tiltak og Sak LMU 3/11 Fordeling av midler til studiekvalitetsfremmende tiltak våren 2011(arkivref.: 2010/2081). Enhetene som er tildelt midler bes rapportere på status for iverksetting av tiltakene og eventuelt effekten av disse.

Fire bærbar PC-er til bruk i undervisninga på arkeologi, kr 45 000: IAS – Institutt for arkeologi og sosialantropologi melder om at de fire PC-ene har kommet til god nytte hos studentene. De brukes blant annet til opplæring i søk i ulike databaser og dataprogram som er viktig kunnskap for studentene.

Frikjøp av vitenskapelig ansatte i to måneder for evaluering av skrivekurs, kr 50 000: Høsten 2010 ble det gjennomført møter med skrivekurslærere og instituttene ved HSL-fakultetet. Dette ble oppsummert i en rapport med forslag til omlegging av skrivekursene. Rapporten ble sendt ut på høring til instituttene. Skrivekursene skal fra og med våren 2012 legges til innføringsemner eller 1000-emner i de fagene det passer. Det skal sikre at skrivekursene tilpasses mer det studiet studenten tar og kan ta utgangspunkt i det innholdet, læringsmål og litteratur som hører til det aktuelle studiet. Kurs i informasjonskompetanse legges til ex.fac. og ex.ped. Fagmiljøene oppfordres til å følge opp opplæring i akademisk skriving på videre nivå, både med tanke på skriveprosessen og referanse-/kildehenvisning.

Videreutvikling av studenttillitsvalgtes studiekvalitetsarbeid, kr 50 000: ILP – Institutt for lærerutdanning og pedagogikk arrangerer kurs for studenttillitsvalgte 25.-26. november 2011.

Utvikling av nytt undervisningsopplegg for ex.phil.-studiet ved UiT, kr 20 000: IFF – Institutt for filosofi og førstesemesterstudiet rapporterer om at midlene ble brukt til et arbeidsseminar.

Her ble egenproduserte tekster diskutert og ferdigstilt, samt generell utvikling av undervisningsopplegget. Prøvetrykk av lærebok er tatt i bruk på en del av ex.phil. høsten 2011 (alle HSL-gruppene). Lærebok og prøveopplegg har fått en første evaluering etter testing av deler av materialet våren 2011. Opplegget skal evalueres grundig etter høstens undervisning, og bearbeides med tanke på en endelig utgave høsten 2012. Dersom det lyses ut nye midler, vil IFF vurdere å søke finansiering til et nytt arbeidsseminar.

3. SELVVALGTE TEMA

Enhetene og Studentparlamentet kan også gi tilbakemeldinger på forhold som ikke er beskrevet i rapporteringa i henhold til del 1 i denne malen.

ETTER- OG VIDEREUTDANNING

Utdanningsmeldingene for UiT har de siste årene ikke omhandlet EVU som eget felt. Dette ble varslet i utdanningsmeldinga for 2006/2007 med overskriften: "Fra etter- og videreutdanning til fleksibel utdanning". Her begrunnes overgangen med lav interesse for skreddersydde videreutdanninger og at færre i fagmiljøene har kapasitet til å drive med EVU etter Kvalitetsreformen. I årene etter er EVU ikke behandlet som eget tema, men erstattet med omtale om fleksibel utdanning. Fakultetet vil også i år påpeke at dette verken speiler HSL-fakultetet sin EVU-aktivitet eller utviklinga innen fleksibel utdanning. Fakultetet har stor EVU-aktivitet og er aktiv på fleksibilisering av både EVU-tilbud og ordinære studier. Ifølge strategidokumentet for Universitetet i Tromsø 2009 - 2013 er også et av målene for utdanningsvirksomheten at: *UiT skal øke rekrutteringen av eksterne videreutdanningsstudenter i nært samarbeid med praksisfeltet.*

De enkelte videreutdanningstilbudene er for øvrig evaluert på linje med ordinære studietilbud, slik det beskrives i del 1 av denne rapporten. Fakultetet tilbyr følgende erfaringsbaserte mastergradsprogram, hvorav noen er eksternt finansierte, andre internt:

Erfaringsbasert MA-program i ledelse, 90 stp., eksternt finansiert

Erfaringsbasert MA-program i kultur og profesjon, 120 stp., eksternt finansiert

Erfaringsbasert MA-program i ledelse og organisasjonsvitenskap, 90 stp., eksternt finansiert

Erfaringsbasert MA-program i utdanningsledelse, 120 stp., internt finansiert

Erfaringsbasert MA-program i konflikt, sikkerhet og flerkulturell forståelse (KOSIFF), 90 stp., eksternt finansiert

Erfaringsbasert MA-program i strategisk ledelse og økonomi/Master of Business Administration (MBA), 90 stp., internt finansiert

Erfaringsbasert MA-program i stedsutvikling, 90 stp., internt finansiert